

6. Омонімами, а не багатозначними словами треба вважати іменники *бубонъ* = ударний музичний інструмент і *бубонъ* = вал з ручкою, на який намотується ланцюг у криниці (3, 82).

Укладання і видання Словника української мови XVI — першої половини XVII ст. — великий успіх українських лексикографів, які виконали колосальну роботу при розшуку джерел, що зберігаються в різних вітчизняних та зарубіжних бібліотеках, при формуванні багатотисячної картотеки. Історичний словник вимагає від авторів глибоких знань не тільки з різних галузей лінгвістики, але й з історії, археології. Словник має велике *наукове* значення, бо є важливим джерелом для дослідження з української (і слов'янської) лексикології, семасіології, словотвору, довідником з різноманітних питань історії української мови, а також *практичне* — допомагає читати і розуміти пам'ятки відповідного періоду. Словник свідчить про високий ступінь розвитку тогочасної української лексики, передусім семантичної структури багатьох полісемічних слів. Побажаємо колективу укладачів і його керівникові успіху у продовженні й завершенні цієї архіважливості праці для української культури.

Ірина ОЩИПКО

Райнер Марія Рільке й Україна.— Дрогобич, 2002.— 210 с.

У книжці, виданій кафедрою світової літератури Дрогобицького державного педагогічного університету імені І. Франка, порушено недостатньо висвітлену в українському літературознавстві тему рецепції творчості визначного письменника-гуманіста європейського формату. Австрієць за народженням, Р. М. Рільке велику частину свого короткого життя провів у творчих мандрях просторами багатьох країн. У відвіданих країнах він знаходив теми для своїх поезій і прози. Для нас особливо гідний уваги той факт, що молодий австрійський письменник під час другої подорожі Україною за велінням серця відвідав могилу нашого національного генія на Чернечій горі біля Канева. Тому благородний задум дрогобицьких дослідників висвітлити творчість визначного майстра слова саме в українському контексті вартий високої оцінки читацького загалу. У здійсненні, як тепер модно говорити, творчого проекту колектив кафедри світової літератури проявив справжній хист. Випуск скомпоновано із давніших публікацій, які побачили світ в Україні і за її межами, та спеціально написаних до нього статей. Крім того, збірник проілюстровано зразками перекладів із Рільке на українську мову. Випуск засвідчив появу в особі Мирона Борецького серйозного перекладача поетичних творів Рільке, хоча його перша перекладацька спроба вірша „Пантера“ побачила світ роком раніше аж у далекому Магадані. Принагідно зазначимо, що загалом вони справляють позитивне враження, проте над деякими перекладами ще доведеться попрацювати для досягнення їх художньої довершеності. Насамперед це стосується відтворення римування першотвору. Однак уже в такому вигляді перекладацької інтерпретації М. Борецького збагачують українську поетичну рількеану.

Обрана структура рецензованого збірника якнайкраще сприяє висвітленню поставленої мети, яка влучно сформульована у його заголовку. Книга складається з трьох розділів. Розділ перший подає детальний аналіз рількезнавчих студій

українських авторів в Україні та в еміграції. Ці дослідження заклали підвалини наукового вивчення творчості Р. М. Рільке в українському літературознавстві. На нашу думку, дуже доречно хронологічна перестановка місцями ґрунтовних праць Є. Ю. Пеленського і О. Ізарського. Від цього тільки виграла справа. Можна лише пошкодувати, що в свій час, за панування в Україні радянського режиму, роботи згаданих авторів не спричинилися до подальшого вивчення та засвоєння творчості Рільке. Лише завдяки рецензованому збірнику вони стали доступними ширшому колу науковців. До речі, розвідка О. Ізарського на початку 50-х років минулого століття побачила світ і німецькою мовою.

Основну частину збірника становить розділ другий. Ось тут дрогобицькі науковці проявили свою справжню дослідницьку майстерність. Особливо заінтригувала новаторською постановкою питання стаття Лесі Кравченко. Чи насправді українські реалії спричинилися до формування поетичного світу Рільке? Вже до подорожей на Україну його художнє бачення світу було сформованим. Безперечно, ознайомлення з Україною, з її архітектурою, а особливо з пам'ятками релігійного мистецтва великою мірою вплинули на художнє збагачення поета. Але чи можна сказати, що цей вплив був визначальний? Принаймні цього не видно зі змісту статті дослідниці. Нам відомо, що Леся Кравченко має у своєму розпорядженні цінні архівні матеріали. Можливо, це саме ті матеріали, які підкріплюють тезу дослідниці про вирішальний вплив України на формування художнього світу Рільке. Дослідницький характер мають дві статті Мирона Борецького. У першій статті автор простежує творче зростання Рільке як митця, а в другій заглиблюється у перекладацьку лабораторію Василя Стуса. Що стосується перекладів В. Стуса, то М. Борецькому було важко сказати щось нове, бо в далекому Магадані до того побачила світ російською мовою ґрунтовна праця професора Романа Чайковського „Рільке за колючим дротом“. До честі М. Борецького, завдяки творчому підходу до порушеного питання, йому вдалося доповнити дослідника із Магадана. Також завдяки старанням М. Борецького і в його перекладі розвідка Р. Чайковського була опублікована в рецензованому випуску. Проте у статті М. Борецького „Поетичний феномен Райнера Марії Рільке“ допущені дві помилки. Так, на сторінці 55 читаємо, що перша збірка Рільке вийшла у 1984 (!) р. замість 1894 р., на сторінці 59 довідуємося про якогось Миколу Рудницького. Немає сумніву, що це Михайло Рудницький (1889—1975), відомий львівський літературознавець, публіцист, поет та перекладач, зокрема із Рільке. Нові думки спостерігаємо в решті статей другого розділу, зокрема В. Зварича, І. Набитовича, А. Смерчка. Нарешті варто відзначити переклади прозових творів Рільке у виконанні Л. Кравченко.

Підсумовуючи сказані в рецензії думки, ми висловлюємо сподівання, що виданий у Дрогобичі збірник дасть поштовх дальшим рількезнавчим студіям в Україні.

Михайло ЗАНІЧКОВСЬКИЙ